

ERFADVIES NIEUW ERF TERWOLDSEWEG 151 BEEMTE BROEKLAND GEMEENTE APELDOORN

COLOFON

Initiatiefnemer	Familie Lautenschutz
Adviseur	Sjoerd Elgersma Raacc adviesbureau
Datum advies	Advies 3 juni 2019
Gelders Genootschap	026 4421742
Ervenconsulent	Christel Steentjes c.steentjes@geldersgenootschap.nl

---

NOTITIE UITGANGSPUNTEN EN RANDVOORWAARDEN 2019

INLEIDING

De Terwoldseweg 151 is een oud erf met een karakteristieke boerderij in het kampenlandschap. Het ligt aan de rand van een nattere broeklanden. Het gebied maakt onderdeel uit van het Weteringse broek. Het stedelijke uitloopgebied voor de nieuwe wijken van Apeldoorn. In dit gebied zijn nieuwe recreatie mogelijkheden gecreëerd met wandelpaden, fietspaden, rustpunten en nieuwe natuurgebieden in combinatie met landbouw en kleinschalige woningbouw. De broeklanden nabij de locatie zijn omgezet naar natuurgebied Drostendal. In het kader van de ontwikkelingen in het Weteringse Broek mag de familie Lautenschutz een nieuw erf realiseren.

De gemeente Apeldoorn wil dat veranderingen in het buitengebied bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving. Daarom heeft de initiatiefnemer de ervenconsulent van het Gelders Genootschap gevraagd onafhankelijk advies te geven over deze locatie. Dit advies geeft uitgangspunten en randvoorwaarden voor het ruimtelijk ontwerp van de locatie en de bebouwing. Het vormt een kader bij de welstandsadvisering en de vergunningverlening door het gemeentebestuur.

RELEVANT BELEID

Groot Apeldoorns Landschapskookboek

Het landschapskookboek zet in op het vergroten van de contrasten tussen de verschillende landschappen zodat de identiteit van de landschappen herkenbaar blijft. Daarnaast wordt gestreefd naar meer samenhang in het landschap. Een robuust landschap waar plek is voor ontwikkeling.

Ingrediënten Kampenlandschap

- Bolle essen open houden
- Bebouwing plaatse om de essen heen, ruim beplanting toevoegen
- Wegbeplanting en bosjes toevoegen in overhoekjes om essen
- Verdwenen paden om de essen aanleggen en beplanten

Ingrediënten Erven

- Zoek de knik
- Wegbeplanting geeft bebouwing een kader
- Draai in de kavelrichting, oriëntatie op het land, niet op de weg.
- Gebruik overhoekjes
- Onderscheid in voor en achter, gebouwen aan het erf, hiërarchie in gebouwen
- Erfbeplanting

Gebiedsvisie Weteringse Broek

Voor het Weteringse Broek is de Gebiedsvisie Weteringse Broek (2006) opgesteld. Het gebied moet gaan dienen als recreatief uitloopgebied voor de wijk Zuidbroek. Uitgangspunten in die visie zijn onder andere behoud van een vitale landbouw en agrarisch landschap, zoveel mogelijk meervoudig ruimtegebruik, aanleg van recreatieve routes, natuurontwikkeling en herinrichting van de Nieuwe Wetering. Accent van de landschapontwikkeling ligt in het Drostendal, dat Zuidbroek met Teuge groen gaat verbinden. In het zuiden van het gebied is ruimte voor de ontwikkeling van nieuw wonen.

Ruimtelijke kwaliteit

Het welstandsbeleid is gericht op het behoud en versterken van het afwisselend beeld van een kleinschalig gebied met bossen, lanen en houtwallen rondom open kampen. Het kampenlandschap is een besloten landschap met daarbinnen open kampen (akkers en grasland). Iedere kamp is verschillend. Bebouwing staat met nieuwe beplanting op compacte erven aan de randen van de kampen.

Verbeelding doelstellingen

Bebouwing staat met eenvoudige hoofdvolumes aan de rand van de open essen in de beplanting geschoven. Bebouwing en kaprichting zijn gerelateerd aan de kavelrichting. Kappen zijn groot en hebben een lage goot. Bijgebouwen staan los en achter de hoofdvolumes. De architectuur is ingetogen met eenvoudige details en traditioneel materiaalgebruik in gedekte kleurstelling. Eén inrit is uitgangspunt.

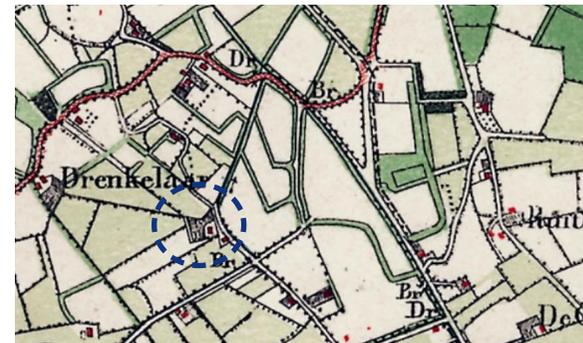
ANALYSE

Luchtfoto huidige situatie met in de blauwe cirkel de Terwoldseweg 151 en ten noorden daarvan het nieuwe natuurgebied Drostendaal.

Oude kaart ca. 1870

Oude kaart ca. 1900

Oude kaart ca. 1950

ANALYSE

De locatie ligt in het kampenlandschap, een van oorsprong kleinschalig landschap met door houtwallen omzoomde essen (kampen). De boerderijen liggen aan de rand van de es. De wegen slingeren daarom heen, het reliëf volgend. De boerderijen in dit gebiedje liggen in een halve cirkel om het Drostendal, een iets lager gelegen broekgebied met van oorsprong meer rechtlijnige verkaveling. Dit gedeelte is nu omgezet in natuur dat afwatert richting en westen.

Het huidige kampenlandschap is minder herkenbaar door het verdwijnen van houtwallen en perceelrandbeplanting. Ook zijn de kavels groter geworden waardoor het van oorsprong kleinschalig karakter is verdwenen.

De erven hebben een informeel en groen karakter. De boerderijen oriënteren zich in verschillende richtingen. Sommige staan direct aan de weg, andere boerderijen op enige afstand van de weg. De oorspronkelijke oude boerderijen in het gebied hebben vaak een rieten dak.

Door de aanleg van het Drostendal is de cultuurhistorische verkaveling grotendeels verdwenen. Voor het nieuwe erf wordt aansluiting gezocht op de karakteristieken van het oude kampenlandschap.

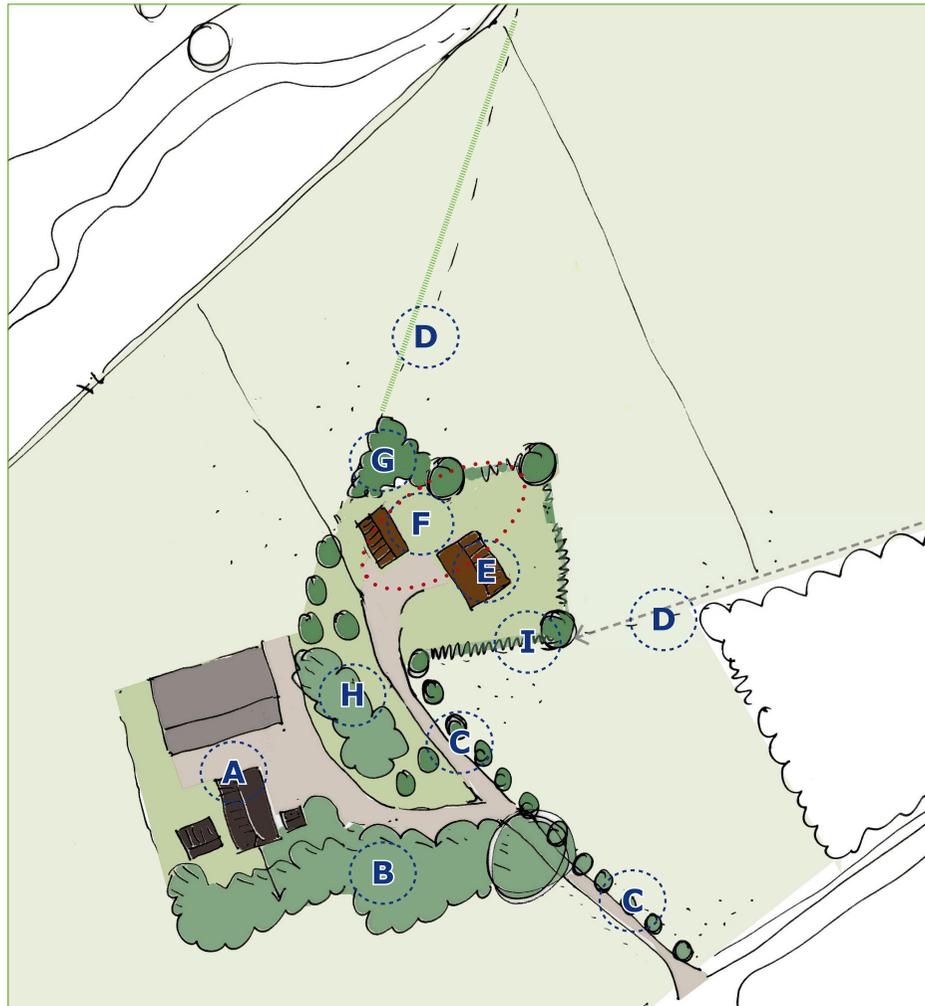

Laan naar Terwoldseweg 151 en nieuwe locatie.

Drostendal

ADVIES

Schets mogelijke uitwerking uitgangspunten en randvoorwaarden

UITGANGSPUNTEN EN RANDVOORWAARDEN

- A. Terwoldseweg 151, erf van initiatiefnemers, met karakteristieke oude boerderij.
- B. Voor de boerderij ligt een forse groenstrook met verschillende streekeigen soorten.
- C. Onverharde toegangsweg naar het erf en ontsluiting voor de nieuwe locatie. Deze is aan één zijde beplant met eiken, deze laanbeplanting wordt doorgetrokken naar de nieuwe locatie.
- D. Lijnen van de oorspronkelijke verkaveling/kampen.
- E. Nieuwe woning, georiënteerd op het zuiden, de Terwoldseweg. De woning heeft een enkelvoudige hoofdvorm, één bouwlaag met zadeldak met overstek. Gebruik traditionele materialen, gedekte kleuren en eenvoudige detaillering. Eigentijdse invulling van de traditionele hoofdvorm is mogelijk.
- F. Het bijgebouw met kap staat los van de woning, aan het achtererf (zie cirkel). Het bijgebouw maakt onderdeel uit van het totaalontwerp. De schuur op de schets is ter indicatie.
- G. Overhoekjes worden groen ingevuld met streekeigen beplanting. Dit geeft het nieuwe erf een groen decor en versterkt de oorspronkelijke kleinschaligheid van het kampenlandschap.
- H. Met streekeigen beplanting krijgen de erven een groen karakter met een eigen oriëntatie en wordt er privacy gecreëerd.
- I. Het nieuwe erf en bebouwing krijgt een groene plint met een streekeigen haag.

ADVIES

In deze paragraaf worden randvoorwaarden en uitgangspunten geformuleerd voor het ruimtelijk ontwerp van het erf. Het maakt duidelijk wat de ambities zijn en reikt inspiratie aan om mooie plannen te ontwerpen. De schetsen geven een mogelijke uitwerking van het advies, andere uitwerkingen binnen het gegeven advies zijn mogelijk. De initiatiefnemer wordt aangeraden een architect in te schakelen bij de uitwerking van plannen voor deze locatie. Functieverandering moet bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit. Een goede landschappelijke inpassing van het erf is voor de gemeente Apeldoorn belangrijk.

TOELICHTING

Het nieuwe erf komt iets ten noorden van de bestaande locatie maar met een iets andere oriëntatie en ligging zodat het aansluit bij het informele karakter van het kampenlandschap. Voor de grenzen en locatie van het erf worden oude verkavelingsgrenzen opgepakt. Met streekeigen beplanting wordt de kleinschaligheid van het kampenlandschap versterkt en de bebouwing ingepast. De hoofdontsluiting van het nieuwe erf is de bestaande ontsluiting van nr. 151.

De bebouwing sluit aan bij het agrarische en landelijke karakter van de omgeving met vergelijkbare volume en uitstraling. Een eigentijdse vertaling is mogelijk binnen de traditionele hoofdvorm en materiaalgebruik.

Streekeigen beplanting

- Houtwal en houtsingel: Zomereik aangevuld met ruwe berk en lijsterbes, en struiken zoals meidoorn, hazelaar, veldesdoorn,
- hondsroos, vuilboom, Gelderse roos en inheemse hulst.
- Struweelhaag: een gemengde haag met hazelaar, inlandse vogelkers, Gelderse roos, veldesdoorn, rode kornoelje, meidoorn, sleedoorn, kardinaalsmuts en hondsroos.
- Geriefhoutbosje: Schietwilg, gewone es, inheemse zwarte populier, zwarte els, hazelaar en ruwe berk.
- Knotbomen: Schietwilgen en zwarte elzen in natte gebieden, zomereiken en gewone essen in drogere gebieden.
- Hoogstamboomgaard: Hoogstamfruitbomen met appel, peer, pruim, walnoot of kers (meikers).
- Haag rond of bij de voortuin: Meidoorn, veldesdoorn, haagbeuk, liguster.
- Haag rond of bij de fruitgaarde/moestuin: Meidoorn of veldesdoorn.
- Solitaire bomen op het erf: Zomereik, linde, tamme kastanje, walnoot en ruwe berk.

Voorstel voor nieuwe erf door de gemeente in het begin van de ontwikkeling van het Drostendal en omgeving. Het huidige plan is in een andere vorm uitgevoerd.

INSPIRATIEBEELDEN

Traditionele hoofdvorm.

Eigentijdse invulling van de traditionele hoofdvorm

Streekeigen erfbeplanting.

Kavelpad als extra ontsluiting.

POSTADRES

Postbus 68
6800 AB Arnhem

TELEFOON

+31 (0)26 442 17 42

E-MAIL

info@geldersgenootschap.nl

WEBSITE

www.geldersgenootschap.nl

partner in
omgevingskwaliteit